

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tukikoulutus Haapavedellä 5.4.2023

Hannu Tölli

Ehdollisuus 2023

Ehdollisuuden tausta ja tarkoitus

www.ruokavirasto.fi/ehdollisuus

- Ehdollisuus korvasi täydentävät ehdot ja viherryttämistuen. Lisäksi kokonaisuuteen sisältyy aiempaa enemmän ympäristö- ja ilmastotavoitteita edistäviä vaatimuksia.
 - vaatimusten täyttämisestä ei makseta viljelijöille erikseen tukea, joten niistä aiheutuvat kustannukset ja tulonmenetykset jäävät viljelijöiden maksettavaksi ilman kompensatiota
- EU:n kokonaan rahoittamien suorien tukien ja osarahoittamien maaseudun kehittämisen viljelijäkorvausten täysimääräisen saamisen ehtona
 - Osa ehdollisuuden vaatimuksista koskee myös pohjoisia hehtaaritukia
- Ehdollisuuden laiminlyönnin seuraamukset kohdistuvat kaikkiin viljelijätukiin. Jos laiminlyönti aiheutuu esim. maatalousmaahan kohdistuvasta rikkeestä, tukivähennys kohdennetaan sekä pinta-ala- että eläinperusteisiin tukiin.

Pysyvän nurmen säilyttäminen

- Vaatimus koskee kaikkia viljelijöitä, myös luonnonmukaista tuotantoa harjoittavia viljelijöitä.
- Jos pysyvän nurmen osuus maatalousmaasta vähenee yli 5 % Suomen strategiasuunnitelmassa vahvistetusta viiteosuudesta, otetaan käyttöön pysyvien nurmien ennallistaminen
 - Viitevuosi 2018
 - Pysyvien nurmien määrää suhteessa maatalousmaahan tarkastellaan koko maan tasolla
- Pysyvää nurmea on maa, jota käytetään heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien kasvattamiseen ja, joka ei ole kuulunut tilan viljelykiertoon vähintään viiteen vuoteen
 - Lohko muuttuu pysyväksi nurmeksi kuudentena vuonna, kun sille on ilmoitettu kuusi vuotta peräkkäin nurmivuosisia kerryttäviä kasveja

Muusta käytöstä maatalousmaaksi raivattu ala

- Vuoden 2022 jälkeen maatalousmaaksi muusta käytöstä raivaamalla tai muilla keinoin otetulla turvemaalla ja muulla alalla sekä aiemmin turvetuotannossa olleilla aloilla on oltava pysyvästi nurmikasvusto.
 - Alaa ei saa kyntää.
 - Nurmikasvusto voidaan uusia vain suorakylvönä tai kevennetyllä muokkauksella niin, että uusi kasvusto kylvetään välittömästi aiemman kasvuston muokkauksen jälkeen.

- Nurmivaatimus ei koske
 - tilusjärjestelypäästösten mukaisia uusia aloja
 - lohkoa, joka on viljelykelpoinen 31.12.2022
 - peruslohkon muotoa parantavia muutoksia ja viljelytoimia hankaloittavien esteiden poistoa
 - Alan on rajauduttava olemassa olevaan peruslohkoon
 - Muutos on kooltaan alle 0,5 hehtaaria ja enintään 5% peruslohkon alasta.

Vaatimukset turvemailla vuodesta 2025 alkaen

- Turvemaata olevalta maatalousmaalta ei saa ottaa maa-ainesta.
- Turvemaata olevaa maatalousmaata tai sillä olevaa kasvustoa ei saa polttaa.
- Turvemaata olevalle maatalousmaalle ei saa kaivaa uusia avo-ojia paitsi, jos uuden avo-ojan kaivuu liittyy rakennettavan kosteikon perustamiseen tai määriteltäviin, useita maanomistajia koskeviin peruskuivatus- tai tilusjärjestelyhankkeisiin.
- Pysyvää nurmea, joka sijaitsee turvemaalla, ei saa kyntää kuin kerran neljän vuoden ajanjaksolla (tätä vaatimusta ei sovelleta raivioiden kasvipeitteisyysvaatimuksen mukaisiin aloihin eikä pysyviin natura-alueen nurmiin).

Sängenpolttokielto

- Viljojen, tattarin, kvinoan, öljykasvien, kuitukasvien, palkokasvien ja siemenmausteiden sänkeä ei saa polttaa
- Sängen polttokielto ei koske nurmea.

Kokonaisfosforin huomioiminen

- Fosforilannoituksen säännöt samantyyppiset kuin nykyisen ympäristökorvauksen
- Lannoituksessa huomioidaan kokonaisfosfori
- Poikkeukset:
 - lihaluujauho, käsitelty saostus- ja umpisäiliöliete ja puhdistamoliete → huomioidaan 60 % kokonaisfosforista
 - Tuhka ja biohiili → huomioidaan 40 % kokonaisfosforista
 - **Turkislanta → huomioidaan 60 % 31 päivään joulukuuta 2027 asti.**
- Jos lannoitevalmiste sisältää useampaa ainetta, lannoitevalmisteen sisältämän kokonaisfosforin käyttökelpoisuus lasketaan **ainesosien massaosuuksien ja käyttökelpoisuuksien perusteella.**
- Jos tuoteselosteessa ei ole tietoa aineosan massaosuudesta, **fosforin käyttökelpoisuus otetaan huomioon kokonaisuudessaan.**

- Fosforilannoitus on toteutettava kasvulohkokohtaisesti kasvin, satotason ja maan viljavuusluokan perusteella.
- Jos ei ole ympäristösitoumuksen mukaista viljavuustutkimusta, on tutkimus teetettävä erikseen akkreditoidussa laboratoriossa.
 - Fosforin osalta selvitettävä viljavuusluokka
 - Typen osalta selvitettävä maalaji
- Fosforilannoituksen voi tehdä myös viljavuusluokka 6 tasoilla, typpilannoitusta varten pitää maalajianalyysi teettää erikseen.
- Jos maalajia ei ole analyysillä määritetty, joudutaan lannoitusvalvonta tehdä taulukkoarvoilla ja maa-analyysin puutteesta tulee nitraattiasetuksen kautta ehdollisuuden seuraamus.
- Alle 0,5ha lohkoista ei ympäristösitoumuksessa tarvitse teettää analyysiä
 - ei tarvitse teettää analyysiä myöskään ehdollisuudessa (viereinen lohko/taulukkoarvo/analyysi)
- Korvauskelvottomista lohkoista ei ympäristösitoumuksessa tarvitse teettää analyysiä
 - Jos ehdollisuudessa yli 0,5ha suuruista korvauskelvotonta lohkoa lannoitetaan typpilannoitteilla, on analysoitava lohkon maalaji ja mikäli P käytetään enemmän kuin mitä viljavuusluokka 6 sallii, on lohkon viljavuusluokka analysoitava.

Maalajin ja viljavuusluokan tutkimus ehdollisuudessa

- Ehdollisuudessa maalajin ja viljavuusluokan analyysi vaaditaan, jos lannoittaa alaa.
- Maanäytteet on otettava niin, että ne edustavat kattavasti lannoitettavaa peruslohkoa.
 - 1 näyte/peruslohko, jos se edustaa kattavasti peruslohkoa
 - Jos lohkolla maalaji vaihtelee, otettava useampi näyte
 - Yhden näytteen tulee koostua useammasta osanäytteestä
- Lannoituksen perusteena hyväksytään korkeintaan 10 vuotta vanha viljavuustutkimus.
- Jos lohkosta on eri aikoina otettuja viljavuustutkimuksia, lannoituksen tulee perustua uusimpaan käytettävissä olevaan analyysitulokseen.
- Viljelijä voi suunnitella ja toteuttaa lannoituksen joko maanäytteitä edustavien lannoituslohkojen mukaisesti tai laskea lannoituksen käyttäen sallittujen enimmäismäärien keskiarvoa tai painotettua keskiarvoa.

Satotasokorjaus

- Jos kasvulohkolla edeltävän 5 vuoden aikana saavutettu satotaso on viljoilla enemmän kuin **5 000** kilogrammaa hehtaaria kohden vuodessa ja öljykasveilla enemmän kuin **2 250** kilogrammaa hehtaaria kohden vuodessa, voi sallittuihin enimmäislannoitusmäärään lisätä enintään 3kg fosforia hehtaarille vuodessa.
- Jos kasvulohkolla saavutettu satotaso on viljoilla enemmän kuin **6 000** kilogrammaa hehtaaria kohden vuodessa ja öljykasveilla enemmän kuin **2 750** kilogrammaa hehtaaria kohden vuodessa voi sallittuihin enimmäislannoitusmäärään lisätä korkeintaan 6 kilogrammaa fosforia hehtaarille vuodessa.
- Satotasokorjausta ei voi käyttää viljavuusluokissa **7**.

Fosforilannoitus

- Lantapoikkeusta voi soveltaa kaksi vuotta asetuksen voimaantulosta → 17.1.2025 asti.
- Vuonna 2023 lannoituksessa ei tarvitse huomioida vuonna 2022 annettua lannoitusta, vaikka sato olisi jäänyt korjaamatta.
 - → Poikkeus on annettu, koska fosforin käytön vaatimukset ovat muuttuneet vuodelle 2023.
- Jos fosforintasauskausi on kesken, vanhoja tasauskausia ei tarvitse ottaa huomioon.
 - → Vuonna 2023 voi aloittaa uuden tasauskauden, vaikka ympäristösitoumuksessa ollut tasauskausi olisi kesken.
 - → Poikkeus on annettu, koska fosforin käytön vaatimukset ovat muuttuneet vuodelle 2023.

Maaperän ja pohjaveden pilaamiskielto

- Maahan ei saa päästää tai jättää fosforia sisältävää ainetta, joka vaikuttaa huonontavasti maaperän laatuun, aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, tai aiheuttaa muuta haittaa.
- Tilalla tehtävistä toimista ei saa aiheutua rehevöitymistä aiheuttavan fosforin suoria tai epäsuoria päästöjä pohjaveteen. Vaatimus on huomioitava kaikessa tilan maataloustoiminnassa ja koko maatalousmaalla, ei pelkästään pohjavesialueilla.

Lannan käyttö ja varastointi

- Nykyiset täydentävien ehtojen vaatimukset pysyvät ennallaan:
- Lannan ja lannoitevalmisteiden käsittely
- Lannan varastointi ja varastointitilojen vaatimukset
- Kuivalannan varastointi poikkeustilanteissa
- Lannanlevityksen rajoitukset
- Typpilannoituksen enimmäismäärät
- Lanta-analyysi
- Kirjanpito

Suojakaistat

- Jos peruslohko sijaitsee vesistön varrella, vesistön puoleiselle lohkon reunalle jätettävä kasvipeitteinen, muokkaamaton ja vähintään 3 metriä leveä suojakaista, jolla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita
- Peruslohko ei sijaitse vesistön varrella, jos
 - pellon ja vesistön välillä on metsää, pensaikkoa, tonttimaata, tiealuetta, joutotai kitumaata tai muuta aluetta aina vähintään keskimäärin 10 metriä eikä vesi tulvankaan aikana nouse maatalousmaalle;
 - pelto sijaitsee tulvapenkereen takana ja kuivatusvedet johdetaan pois pumppaamalla tai muulla vastaavalla tavalla
- Vipu-palvelun kautta voi tarkistaa lohkot, jotka sijaitsevat vesistön varrella.

Suojakaistat

- Suojakaistan kasvillisuus voi koostua luonnonkasveista tai kylvetyistä nurmikasveista. Kaistalla ei saa olla puuvartisia kasveja
- Suojakaistalla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita eikä lannoitteita
 - Poikkeustilanteissa kasvinsuojeluaineita voi käyttää kasvinsuojeluaineen käyttörajoitusten mukaisesti pesäketorjuntana
 - Poikkeustilanne on esimerkiksi vaikea rikkakasvitilanne, jos suojakaistalla esiintyy laajamittaisesti helposti leviäviä rikkakasveja, hukkakauraa tai muita haitallisia vieraslajeja.
- Kasvinsuojeluaineiden käyttöön suojakaistalla on haettava aina lupa ELY-keskuksesta.

Suojakaistat

- Jos suojakaistan kasvillisuus vaurioituu tai tuhoutuu, suojakaistalle on kylvettävä uusi nurmikasvusto heti olosuhteiden salliessa
- Suojakaistalla tehtävistä toimista on merkittävä tieto lohkokohtaisiin muistiinpanoihin
- Vesistöjen varrella sijaitsevalla maatalousmaan lohkolla tai lohkon osalla on oltava suojakaista, jos kaltevuus vesistöön päin on väh 15 %

Vähimmäismaanpeite

- Eri asia kuin talviaikainen kasvipeitteisyys
- 33 % peltojen ja pysyvien kasvien yhteenlasketusta alasta on oltava kasvipeitteistä 31.10.-15.3.
 - Vaatimus ei koske pysyviä nurmia
- Alat ilmoitettava syysilmoituksella
- Täyttääkö vaatimuksen
 - Aito kasvipeite -> ok
 - Sänki -> ok
 - Kevyesti muokattu -> ok
 - Kasvijäte -> ok
 - Muokattu tai kasvipeitteetön -> ei

Kesannot

- Kesantojen on pääsääntöisesti oltava viher- tai sänkikesantoa 30.6.-31.8.
- Jos poikkeukselliset sääolosuhteet estävät kylvämisen viimeistään 30.6., kylvö on tehtävä heti olosuhteiden salliessa.
 - Viherkesannon kasvuston kylvössä on käytettävä riittävää määrää siemeniä peittävän kasvuston aikaansaamiseksi.
- Sänkikesanto on peltoa, joka on *edellisen kasvukauden* viljan, tattarin, kvinoan, öljykasvien, kuitukasvien, palkokasvien tai siemenmaustekasvien sängen peittämää ja muokkaamatonta
- Avokesanto on sallittu, jos siihen on perusteltu syy
 - Kesantojen viher- tai sänkipeitevaatimuksesta voidaan poiketa vain siinä laajuudessa ja sen ajan kuin avokesannon syy edellyttää.

Syyskasvin kylvö kesannolle

- Kesantojen viher- tai sänkipeitevaatimuksesta saa poiketa, jos alalle kylvetään syksyllä kylvettäviä kasveja.
- Kesannon saa tällöin päättää ja muokata sekä kasvuston saa perustaa 1.8. alkaen.
- Kesantoa ei saa lannoittaa muutoin kuin silloin jos sinne kylvetään syyskasvi, eli käytännössä sitten lannoitetaan syyskasvia eikä kesantoa.
- Kesannolla saa käyttää kasvinsuojeluaineita 1.9. alkaen.
 - Jos kylvetään syyskasvi, kasvinsuojeluaineita saa käyttää 1.8. alkaen.

Vuotuinen viljelykierto

- Koskee vuonna 2023 vain tiloja, jotka valitsevat ympäristökorvauksen kerääjäkasvitoimenpiteen
- Yksivuotisen viljelykasvin tulee vaihtua vuosittain vähintään 33 %:lla tuenhakijan hallinnassa olevasta peltoalasta
- Hakuvuonna tarkastellaan niitä hallinnassa olevia kasvulohkoja, joilla on edellisenä vuonna viljelty yksivuotisia kasveja.
 - Näiden kasvulohkojen alasta 33% pitää vaihtua toiseksi kasviksi
- Peltojen hallinnan vaihtuminen tilalta toiselle ei vaikuta vaatimukseen
 - Viljelykiertovaatimuksen pitää toteutua, vaikka pelto siirtyy haltijalta toiselle.

Viljelykiertovaatimuksen kasvien ryhmittely

- Yksivuotinen viljelykasvi:
 - Suomessa viljeltävä eri kasvisukujen maataloustuotantoon tarkoitettu yksivuotinen kasvi
 - Ristikukkaiskasveihin (Brassicaceae), koisokasveihin (Solanaceae) tai kurkkukasveihin (Cucurbitaceae) kuuluva yksivuotinen laji
- Syyskylvöiset ja kevätkylvöiset kasvit, spelttivehnä sekä välikasvi luetaan eri viljelykasveiksi
- Tarkempi ryhmittely ehdollisuuden oppaassa

Viljelykiertovaatimus ei koske seuraavien kasvien aloja:

- heinä- ja nurmirehukasvit
- monivuotiset kasvit
- kesannot
- peruna
- sokerijuurikas
- keräkaalit
- sipulit
- puna- ja keltajuurikas
- porkkana

Viljelykiertovaatimus ei koske tiloja:

- joilla yli 75 prosenttia peltoalasta on heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa, kesantona tai palkokasvien viljelyssä tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä
- joilla yli 75 prosenttia maatalousmaasta on pysyvää nurmea tai heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä
- joiden peltoala on enintään 10 hehtaaria
- jotka ovat luomutuotannossa (luomuvalvontaan kuuluvat tilat. Jos osa tilan pinta-alasta vain luomussa, vapautuu vain siltä osin kuin on luomussa).

Viljelykiertoa voi täyttää välikasvilla

- Välikasvi on satokasvin jälkeen samana vuonna kylvettävä toissijainen kasvi
 - Voi kylvää satokasvin kylvön jälkeen. Ei voi kylvää satokasvin kanssa samaan aikaan tai ennen satokasvin kylvöä.
- Välikasvi on kylvettävä viimeistään 31 päivänä elokuuta ja säilytettävä lokakuun 31 päivään asti
- Välikasvin on oltava eri kuin varsinainen viljelykasvi
- Välikasvin pitää muodostaa kasvusto
- Välikasvi ilmoitetaan tukihaussa kasvulohkotiedoissa
- Jos valitsee kasvulohkolle viljelykiertovaatimuksen välikasvin, ei samalle lohkolle voi valita ympäristösitoumuksen kerääjäkasvia.
- Välikasvi hyväksytään sekä ehdollisuuden vähimmäismaanpeitteeseen että ekojärjestelmätuen talviaikaiseen kasvipeitteisyyteen, mikäli se säilytetään ehtojen mukaisen ajan (ehdollisuudessa 31.10.-15.3. ja ekojärjestelmätuessa 31.10.-15.4.)

Usean vuoden viljelykierto

- Toteuduttava ensimmäisen kerran vuonna 2025.
- Samaa yksivuotista viljelykasvia voi viljellä samalla alalla enintään kolme vuotta peräkkäin

Esimerkki usean vuoden viljelykierrosta

2022	Rehuohra	Ruokaperuna	Kaura + kerääjäkasvi	Rehunurmi
2023	Rehuohra	Porkkana	Kaura	Kaura
2024	Rehuohra	Rehunurmi	Kaura + kerääjäkasvi	Kaura + kerääjäkasvi
2025	Rehuohra + välikasvi kaura	Rehunurmi	Kaura	Kaura + välikasvi nurmi
Viljelykierto	 Rehuohraa kolme vuotta peräkkäin	Viljelykierto- vaatimus ei koske	 Sama kasvi joka vuosi	 Kauraa kaksi vuotta peräkkäin

Lintujen suojelu

- Täydentävien ehtojen vaatimukset pysyvät ennallaan.
- Luonnonsuojelualueilla, Natura-alueilla ja muilla tärkeillä esiintymisalueilla ei heikennetä lintujen elinympäristöjä

Luonnon suojelu

- Täydentävien ehtojen vaatimukset pysyvät ennallaan

Maisemapiirteet

- Täydentävien ehtojen vaatimukset pysyvät ennallaan

Hukkakauran ja jättiputken torjunta

- Hukkakauran saastuttamalla maatalousmaalla on huolehdittava hukkakauran torjunnasta joko kemiallisesti, mekaanisesti, kitkemällä tai muilla toimenpiteillä hukkakauran torjunnasta annetun lain (185/2002) mukaisesti.
- Toimivaltaisen viranomaisen antamaa hukkakauran torjuntaohjetta tai torjuntasuunnitelmaa on noudatettava.
- Kaukasianjättiputki (*Heracleum mantegazzianum*), persianjättiputki (*Heracleum persicum*) ja armenianjättiputki (*Heracleum sosnowskyi*) on torjuttava maatalousmaalla viimeistään kukintavaiheessa joko kemiallisesti, mekaanisesti, kitkemällä tai muilla toimenpiteillä.

Pysyvät natura nurmet

- Natura-alan pysyvän nurmen säilyttämisvaatimus koskee kaikkia viljelijöitä, myös luonnonmukaista tuotantoa harjoittavia viljelijöitä
- Natura 2000 -alueella sijaitsevat pysyvät nurmet on säilytettävä eikä niitä saa kyntää
 - Kasvuston saa uudistaa vain erityisestä syystä
 - Uudistamisesta ja sen toteutustavasta on ilmoitettava kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle ennen uudistamisen aloittamista

Kasvinsuojeluaineet

- Tilalla on käytetty vain Suomessa hyväksyttyjä kasvinsuojeluaineita
- Kasvinsuojeluaineiden käytössä on noudatettu kasvinsuojeluaineen myyntipäälysmerkintöjä

Kasvinsuojeluaineet

- Tilalla on käytetty vain Suomessa hyväksyttyjä kasvinsuojeluaineita
- Kasvinsuojeluaineiden käytössä on noudatettu kasvinsuojeluaineen myyntipäälysmerkintöjä
- Kasvinsuojeluaineiden käsittely ja varastointi sekä niiden pakkausten ja jäännösten käsittely oikein
 - Toiminnanharjoittajien on noudatettava erityistä varovaisuutta varastoitaessa, käsiteltäessä, laimennettaessa ja sekoitettaessa kasvinsuojeluaineita ennen niiden levittämistä ja levittämisen aikana, jotta toimenpiteet eivät vaaranna ihmisten terveyttä eivätkä ympäristöä.
 - Kasvinsuojeluaineita on säilytettävä asianmukaisessa säilytystilassa erillään elintarvikkeista ja rehuista. Kasvinsuojeluainepakkausten ja kasvinsuojeluainejäännösten talteenotto ja hävittäminen on tehtävä jätelain mukaisesti.
- Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet testattu 3 vuoden välein
 - Poikkeuksia reppuruiskuille ym.
- Kasvinsuojelututkinto

- ### Viljelykiertovaatimus

Yksivuotinen viljelykiertovaatimus

Toteutuu/Ei toteudu/Ei koske tilaa

Edellisen vuoden yksivuotisen kasvien pinta-ala (ha)

13,50

Pinta-ala jolla kasvi on vaihtunut (ha)

12,0

%

100

[Näytä laskelma](#)

Lohkotunnus	Kasvulohko	Ilmoitettu kasvi	Pinta-ala (ha)	Edellisen vuoden yksivuotisen kasvin pinta-ala (ha)	Pinta-ala, jolla kasvi vaihtunut (ha)
123-12345-12	A	Kaura	12,0	10,00	12,0
234-23456-23	A	Mallasohra	3,50	3,50	0,00

Edellisen vuoden yksivuotisten kasvien pinta-alasta tulee vaihtua vähintään 33% toiseksi kasviksi.

Tilan peltoalasta on yli 75 % heinä- tai nurmirehukasveja, palkokasveja ja/tai kesannolla.

Ehdollisuuden vaatimukset Vipussa, vähimmäismaanpeite

- Vaatimuksen täyttymistä seurataan tarkisteella Syysilmoituksella.

Toimenpidelohkot

Lisää uusi toimenpide lohko

K1 0123 ABC 1,5 ha

Kasvipeitteisyyslaji *	Ehdollisuuteen kelpaava pinta-ala	Ekojärjestelmätukeen kelpaava pinta ala
Sänki	1,5 ha	1,5 ha

⚠ Huomautus xxx

Poista toimenpide

Muokkaa toimenpidelohkoa

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

